

UNA CARTA CURIOSA

Curiosa i interessant, al nostre entenent, és aquesta carta, que fa referència als colors de la bandera de la nostra Ciutat, i, per això mateix, del nostre escut, i més encara per les circumstàncies en què fou escrita. La data més antiga que, sobre els colors, dóna el Sr. Salvat i Bové en el seu opuscle *El Escudo de Armas de la Ciudad de Tarragona*¹, és del 1416 en un compte del clavari. La data d'aquesta carta és anterior, del 26 d'octubre del 1413, un any després de la Sentència de Casp, del 24 de juny del 1412, segons la qual Ferran d'Antequera passà a ocupar el soli de la Confederació Catalano-Aragonesa. L'altre pretendent, Jaume comte d'Urgell, rebel·lat contra dita sentència, era aleshores a Balaguer, assetjat per les tropes de Ferran. Tarragona probablement devia haver d'enviar-hi alguna host per tal d'engrossir les forces reials, acompanyada, segons l'usatge, de la bandera de la Ciutat, de què en aquells moments potser mancava o tenia en estat bastant malmès. Pel que es dedueix de la carta, els Cònsols tarragonins devien haver encarregat a Pere Martí, de Barcelona, la compra d'estamenya vermella i groga per a fer, a Tarragona mateix, una bandera nova. La carta fa la impressió que aquest P. Martí actuava com a representant del Consolat de Tarragona en els afers que s'havien de dur a terme a la capital del Principat. O potser era un comerciant, un mercader dels de l'època, referint-se als quals i a la seva nombrosa correspondència, Jordi Rubió i Balaguer en el seu llibre *De l'Edat Mitjana al Renaixement*² escriu: «Les cartes, tan riques de notícies, dels comerciants, arriba un dia que s'anomenen relacions, notícies, *News*, gasetes, *Zeitung*, correspondència... Són l'origen del

periodisme». De fet, P. Martí després de retre compte de la seva fracassada gestió en la compra del teixit, es refereix a altres fets, sobretot als de Balaguer, que ben poc devien entusiasmar ningú, des del moment que fa sabedors els nostres Cònsols de les poques ganades de la gent d'emprendre la marxa cap a aquella ciutat del Segre.

Oferim a continuació la transcripció d'aquesta carta autògrafa existent al nostre Arxiu Municipal, dins un lligall que conté documentació del segle xv. Hi acompanyem, encara que innecessàriament per als erudits, algunes notes aclaridores per a major informació del benèvol lector que es complaui a seguir el text del document, que és com segueix:

J H S

Molt honorables senyors: a xxv del present rebí vostre letra¹ e per aquella he antès vos compra x canes de astamenya vermella e altres x de grogua, e per Misser Lena, qui partí d'así a xxiii del present, vos he avisat com de la dita estamenya, que-m demenau per fer aquí una bandera, no ha manera que-n puxau aver miga cana, e asò per tant que en tota Barchinona no n'a jens sinó en mans de aquests qui fan les banderes; no-n volen vendra gens a negun for, si donchs ells matexs no feyen la obra; yo hi só anat vuy e molt pregats que ma-n venessen per ço que le-us pogués enviar per en Cervera, portador de la present; que al fi no-y he pogut res acabar; yo-us promet, senyors, que yo n-e aüt despler com no-us en pux servir; si yo agués aüda vostre comesió que la fes fer así, ja fora aquí dies ha, e per ço com no haüt loch vos tramís los set florins per Misser Lena, que partí d'así a xxiii del present, sagons dit.

E més, honorables senyors, vos avís com la bandera de aquesta Ciutat és ja fora d'así, però la gent no-s mou ni an cura de anar; a xxv del present, ora de mig jorn, partí d'así una enbexada en què va en Johan Ros, diputat²; creu van, e així ho he hoyt dir, per finir ab lo senyor Rey³, e creu, sagons s-ich diuen, li deran C^o mil florins, los quals pach lo General⁴, e, axí d'èsser, fineran; e diuen s-ich que aquesta host d'así no partiran fins sien avisats com an finat los dits misagers; a Déu plàcia que finen en tot bé; yo creu bé que de aquest fet lo senyor vos aviserà a compliment, qui ho sap tot com pasa; e als per la present, honorables senyors, no-us he pus a dir sinó que só prest complir ço que plasent vos sia, e aja-us en sa guarda l'Esperit Sant.

1. Pel que segueix després devia tractar-se d'una segona carta de recordació o de confirmació.

2. Al llibre de les *Rúbriques de Bruniquer*, editades a Barcelona, 1912, vol. I, pàg. 37, es relacionen els següents Consellers de l'any 1413: Ferrer de Gualbes, Marc Turell, Joan Ros, Bernat Marimón, Joan Desvalls.

3. A les mateixes *Rúbriques*, vol. II, pàg. 234, llegim: «A 26 de juliol 1413, el rey Dⁿ Ferrando isqué de Barcelona ab son exèrcit per anar a Balaguer a fer execució contra lo comte de Urgell que se li era rebellat, i a 31 de octubre lo dit comte D. Jayme de Urgell se mes en poder del Rey».

4. O sigui, la Generalitat.

Mossèn Bernat de Cabrera⁵ s'ich aspera, tot jorn que ve de Blanes amb molta gent de peu e de caval qui se'n val (*sic*) al senyor Rey; e de present fon vengut en lo dit loch ha asposar son fill⁶ ab la filla⁷ de don Jacme de Prades⁸, quondam, e ja són astats novis.

En Barchinona a xxvi de
octubre M cccc xiii.

P. Martí, servidor
vostre.

L'adreça a la cara exterior de la carta, plegada, és així: Al molt (*sic*) honorables e molt savis los senyors Còsols de la ciutat de Tarragona.
Al peu: deutor.

Joaquim ICART

5. Bernat IV, † 1423, fill del comte de Pallars i vescomte de Cabrera i de Bas, primer comte de Mòdica, comte d'Osona. En 1381 havia esdevingut senyor del castell, terme i vila de Blanes. Posteriorment al 1413 Bernat de Cabrera, junt amb altres nobles catalans, formà part d'una lliga «per protestar de l'ordenació que el monarca (llavors Alfons IV, fill de Ferran d'Antequera) donava els oficis de la seva casa i obligar-lo a separar-ne els oficials castellans». Vegeu FERRAN SOLDEVILA, *Història de Catalunya*, Ed. de 1935, vol. II, pàg. 43.

6. Bernat Joan de Cabrera (Bernat V), comte de Mòdica i d'Osona, vescomte de Cabrera i de Bas, † 1466.

7. Violant de Prades i de Villena, baronesa de Càccamo, Àlcamo i Calatafimi, † 1471.

8. Fill segon del comte Joan de Prades, baró d'Entença, i de Sança Eiximenis d'Arenós, baró de Càccamo, Àlcamo, Calatafimi, Xurtino i Esclufana. Fou un noble molt influent en temps del rei Martí I, l'Humà, i del seu fill Martí el Jove, qui morí abans de regnar. Jaume de Prades morí el 1408.